

РЕЗЮМЕТА
на научните трудове
на проф. д.ик.н. д.н. (Национална сигурност) д-р инж. Венелин Кръстев Терзиев,
съгласно приложения списък на публикациите за участие в конкурс
за заемане на академична длъжност „професор”

Тематична област	Резюме
Сигурност и отбрана	На основата на изследванията и анализа на средата за сигурност и на военно-икономическия потенциал се разкриват проблемните области и се посочват възможностите на ефективния мениджмънт на ресурсите за сигурност и отбрана посредством рационализирането на управленските решения при трансформацията на ресурсите в отбранителни способности, ориентирани към постигането на мисиите и целите на въоръжените сили на основата на икономичност, ефективност, ефикасност и прозрачност. Изследвана е реализацията на взаимовръзката „ресурси-способности-ползи” на основата на стратегическия подход при управлението на ресурсите за сигурност и отбрана. Направен е анализ по зависимостта „разходи-ефекти“ като основа на финансовото управление и контрол, базирани на програмно-целевия подход и създаване на модел за прогнозиране на ресурсите за сигурност и отбрана. Изследвани са възможностите на интегрираната логистика за постигането на необходимите оперативни способности на Въоръжените сили посредством хармонизирането на технологиите и техния жизнен цикъл в съответствие с тези на НАТО. Изяснени са мястото и ролята на системата за управление на човешките ресурси като част от мениджмънта на ресурсите за сигурност и отбрана. Специално внимание е обърнато на нелинейната връзка сигурност-икономика-екология.
Социална адаптация на военнослужещите	Изследвана е социалната адаптация като елемент на социалната политика с фокус върху многоаспектността на социалната адаптация като приспособимост на промените на социалната среда. Проследена е зависимостта „социална адаптация -социализация“ на основата на в отговор на равновесността на личността със социалната общност, изпълнена със социално съдържание. А това дава отговор на въпроса кое прави процеса на социализация част от процеса на социалната адаптация. Изведена е значимостта на потребностите, мотивите и жизнените ценности на личността, нейният опит, психологическите ѝ характеристики и ориентация, като проявление на идентичността в отговор на взаимодействието „личност - социална среда“. Акцент е поставен на особеностите на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба, чиято ефективност е в пряка зависимост от технологията и особеностите на самия процес на приспособяване към гражданския социум на различните нива и фази компетентност, преминавайки последователно и в логическа последователност през отделните етапи на адаптационния процес. Познаването на психологическите и професионалните аспекти на социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба и на членовете на техните семейства, е в основата на създаването на методика за социална адаптация и постигането на житейски баланс за изследваната категория, съобразно новите условия на житейска дейност при взаимодействието на различните структури и органи, ангажирани с този процес на различни равнища. Анализиран е българският опит в социалната адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба и на членовете на техните семейства, което е в подкрепа на съвместните действия на държавната, извън държавната (извънбюджетна) и инвестиционната системи за професионална ориентация, преподготовка (преквалификация) и устройване на работа. Практическата реализация на програма „Социална адаптация и икономическа интеграция на

Тематична област	Резюме
	освободените военнослужещи от въоръжените сили в гражданското общество” по недвусмислен начин доказва наличието на конкретен и добре изграден документ с ясно дефинирани дейности, чието изпълнение и резултати е противоположно на добрите практики и критерии за ефективност. Стратегическите решения за навременната и ефективна социална адаптация на военнослужещите, освободени от военна служба, са подкрепени от създаването на комплексен модел, съдържащ в себе си изведените принципи на лично-социално-действения подход, на интеграция, на педагогизация, на социо-културна насоченост и на научна обоснованост, на алгоритъм на модела за социално-психологическа подкрепа на военнослужещите, освободени от военна служба и на членовете на техните семейства и на компетентностен модел, отразяващ ключовите компетенции, съобразени с Европейската квалификационна рамка и Програмата „Учене през целия живот“ в отговор на изискванията на бизнес-структурите и пазара на труда в динамична среда на обществено-икономическо развитие.
Социално програмиране	Изследвано мястото и ролята на социалното програмиране за общественото управление, като междинен етап между планирането и бюджетирането при изпълнение на социалната политика на държавата. Акцентът е на социалната програма, като продукт на социалното програмиране и инструмент за решаването на социално значими проблеми, съобразно тяхната ресурсна обвързаност, изпълнители и срокове за решаване на комплекс от задачи и мероприятия. Непротиворечивостта и сложността на връзката между икономическата и социалната ефективност на социалното програмиране е обусловена от методическия принцип, според който реализацията на социалната програма сама по себе си се превръща в катализатор за ефективно обществено-икономическо развитие. Изведени са критериите за оценка на ефективността на социалното програмиране в контекста на управлението по резултати, спазвайки принципа „какво-ако“, съобразно приоритетите в социалната дейност, произтичащи от динамичните промени в социалната среда. Изведена е социалната активност на човешкия фактор като ключов за социалното управление и провеждането на ефективна социална политика чрез поддържането и развитието на адекватни на промените в социалната среда способности за хармонизиране на обществените отношения. Изяснени са стратегическите преимущества на активните социални програми като система от социални проекти с пряка и обратна връзка на социалното взаимодействие, която определя възможностите за адаптация на компонентите на програмата към изменящите се изисквания спрямо нея. Показана е методологията за тяхното разработване, изследвани са особеностите на активна социална програма за развитие на човешкия ресурс и компонентите на механизма за активизиране на социалните програми.
Пазар на труда и социални политики	Изследванията са съсредоточени върху изграждането на функциониращ пазар на труда. По-конкретно акцентът е поставен върху активния характер на политиката на пазара на труда, насочена към въздействие върху поведението на целеви групи в условията на пазарна среда. Изведено е мястото и ролята на службите по заетостта в контекста на Общата стратегия за бъдещето, одобрена от европейските публични служби в отговор на предизвикателствата на динамичните промени в социалната среда и съобразена с изискванията на стратегическата рамка за развитие на „Европа 2020“. Анализиран са ефектите от въздействието на активните политики на пазара на труда, като е направен обзор на понятийния апарат, на особеностите и основните потоци на пазара на труда. Проследена е структурата на трудовия пазар. Анализирано е развитието и реструктурирането на пазара на труда за осигуряване на заетост, като акцентите са на особеностите на преходните процеси към активен пазар на труда и структурните изменения в заетостта на българския пазар. Изследвани са политиките на изграждане на функциониращ пазар на труда и за заетост в контекста на европейската интеграция в предприєдинителния и следприєдинителния периоди. И ако в началните периоди от развитието на

Тематична област	Резюме
	пазара на труда неговите политики са насочени предимно към преодоляване на последиците от икономическите реформи върху заетостта, то сега политиката на пазара на труда има ясно изразен активен характер и е насочена към въздействие върху процеси или формиране на поведение сред целеви групи съобразно предварително планирани цели, то функциониращият пазар на труда в страната е адекватен механизъм на пазарната среда. В подкрепа на това е обстоятелството, че провежданата политика все повече се съобразява със съществуващите зависимости и взаимодействия между периодите на развитие на икономиката и пазара на труда. Обосновани са възможностите за рационализиране на управленските решения за ефективна социална политика, като е разработен процесен модел на дирекции „Бюра по труда“ на основата на дефинираните технологични процеси, детайлното метрично замерване на дейностите в Агенцията по заетостта, с цел тяхното стандартизиране и определяне на необходимата ресурсна осигуреност на процесите.
Устойчиво развитие	Стратегията Европа 2020 за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж цели насърчаване на екологична и конкурентоспособна икономика, която ефективно използва ресурсите. Политиките на ЕС акцентират върху биологичното производство като един от начините за постигане на устойчиво развитие. Производството на биологични продукти е икономически ефективно, екологично съвместимо и социално отговорно и се явява иновативно решение за предприемаческа инициатива, целящо постигане на конкурентоспособност с прилагането на екологични технологии с нов подход- планиране, управление и контрол върху процеса на производство. Биологичното производство се приема в контекста на възможностите му за принос към устойчивото развитие, не само като идея и основен акцент в редица стратегически документи, а конкретно: аспектите, касаещи устойчивото развитие на селските райони във връзка с негативните тенденции на обезлюдяване на същите в страната, противопоставянето им на градските центрове, особено в икономически и социален план. Единият от акцентите е иновационният процес и иновациите, поради това, че напоследък все по-често се говори за това, но е необходимо и да се вложи конкретен смисъл и да се търсят и намерят начини за конкретни проявления. Следващият- мениджмънтът в биологичното производство, се обуславя от необходимостта от планиране, организиране, ръководене и контрол на различни нива: европейско, национално, организационно и др. Не на последно място са изведени и възможностите и насърчаването на интеграцията между биоземеделие и алтернативни форми на туризъм.
Образование и обучение	В контекста на стратегическите цели за изграждане на икономика, основана на знания и иновации, са разгледани възможностите за приложение на концепцията за учене през целия живот. Акцентът е върху анализите и методологическите подходи за оценка на нуждите от обучение, което да е в съответствие с Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот и да се базира на постигане на резултати, изразени като знания, умения и компетентности. Направени са анализи на националната образователна система. Обръща се специално внимание на професионалното обучение, неформалното и самостоятелното учене. Разгледани са нови подходи и модели за обучения, иновации и изграждане на капацитет.
Икономика и управление	Тематичната област обхваща разнообразие от научни трудове в областта на икономиката и управлението, в които се търси представяне на нетрадиционни подходи и нови възможности за развитие на икономиката, стратегическото управление, човешките ресурси, предприемачеството, като специален фокус се поставя на обратната връзка и контрола.

21.04.2016 г.
гр. Велико Търново

Венелин Кръстев Терзиев